

Издаје сваке
недеље.

Претплата се шаље
напред уредништву.
Уредништво је у Бо-
гословији.

СИОН

За све српске кр-
јеве стаје на год.
60 гр. или 6 фор. на
по год. 30 гр. или
3 фор. на три мес.
15 гр. или 1 фор. и
50 нов.

Неплаћена писма од
нередовних допис-
ника не примају се.

ЛИСТ ЗА СВЕШТЕНИКЕ, ВАСПИТАТЕЉЕ И РОДИТЕЉЕ.

Издаје и уређује проф. богосл. архим. Нестор.

**Освештење цркве српскога Подворја у
Москви на дан првознамог Андреја 1874. год.**

(допис из Москве од једног србина.)

Данас као на дан народњег празника у Србији, на који је 1830-те године призната политичка и црквена слобода Србије, освештан је поновљени храм у име Благовештења пресвете Богородице у српском подворју. При освештењу чинодејствовао је епископ московске синодалне управе преосвештени Алексије, који живи на покоју у донскоме манастиру. С њим заједно служили су архимандрити: Венијамин настојатељ *чудова* манастира, Григорије настојатељ Сретенског манастира, Генадије настојатељ александријскога Подворја и архим. Савва настојатељ српскога Подворја, коме се понајвише има захвалити што је својим усрдним старањем а помоћу чланова славенскога комитета и других помагача и приложника умео и могао возобноити овај храм, који до доласка његова из Србије значајно беше занемарен и напуштен, јер нико у њему неколико година није ни живео.

Церемонија овог освећења била је тако сјајна и свечана, да би требало и времена и вештине, те да се подробно опише. Но ми ћемо ту подробност оставити другима да у

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

своје време опишу, а овом приликом споменућемо само оно што ће вас за тамо бити најинтересније. Тако на јектенијама у време службе па и на „*благодаренју*“, после царског имена и његове породице спомињало се свагда име и нашега светлог владоаца Господара и Кнеза Милана Обреновића. (Руси неспомињу цара и царску породицу само именом но и презименом; с тога су и нашег кнеза спомињали овако: „Государја и Къазја Милана Обреновича четвертаго“) На јектенији, која је црквом прописана за упокој душа и која стоји на реду после *сугубе* јектеније на литургији, споменуше овом приликом блажено-упокојеног Императора руског Николу Павловића и наше књажеве: Милоша Обреновића I и Михаила Обреновића III, а за овима и покојног Митрополита Московског Филарета.

Беседу у цркви говорио је професом Московског универзита протојереј А. М. Иванцов-Платонов. Тему за беседу узео је из Притчи Соломунови а из овог текста „Бртѣ отъ бртѣ помогаемъ акш градъ твердъ и высокъ“, па је тако лено развио мисао, како су у прва времена хришћанства цркве живеле у дружби и једна другој помагале, па им дотле сваки посао боље напредовао и растао; како се доцније то удружавање због спољних узрока преидало, но како се сада изнова мало по мало повраћа и оживљала чему је доказ и ова српска црква у Москви. Али мени се највише допаде што беседом том признаде, да је српска црква у своје време чинила велике услуге руској цркви и да је овим сада русија незадужује него јој се одужује. Кроз који дан оправићу вам ту беседу у оригиналу, па с тога прекраћујем даљи говор о њој. ¹⁾

На овом освештењу српске цркве, било је света као што рекосмо и сувише; но ми неможемо а да не споменемо, да су били скоро сви чланови славенскога комитета, затим —

¹⁾ Беседу ту имамо ваћ под руком; идућим бројем штампачемо је. Ур.

сви Срби који се овде као колонисте налазе, па на посетку и сви ученици и ученице који се овде по разним школама уче.

Баш у подне, кад се освештење цркве извршило, стиже из Београда Архимандриту Савви денеша од нашега г. Митрополита Михаила, којом честита освећење и обновљење цркве. Русима ова денеша беше тако мила, као што су биле миле посланице апостолске првим хришћанима; јер га сви Руси у опште почитују да га сваком приликом називају „првосветитељем“.

На ручку напио је здравицу Императору руском наш архимандрит Савва, а знаменити Славенофил и књижевник М. П. Погодин напи здравицу нашем светлом књезу Милану. За овим — још док ручак трајаше, послата је денеша у Београд на име Митрополита Михаила, која је овако гласила: „Сви присудствући при освећењу храма српскога у Москви, поздрављамо Његову Светлост Књаза Милана, Вас, народну скупштину данас на дан свегог Андреја, ослобођења Србије“

На депешу подписали се у име свију Епископ Алексије, Архим. Савва, Погодин, Нил Попов, Василије Сизојев, који је уједно и тотор наше новоосвећене цркве, и још неки други.

Дао би Господ да се ово зближење наше цркве са руском црквом, претвори у истинско унутарње зближење наших срдаца и осећања, те да тако у братској заједници обе цркве расту и нарасту дотле, да својом снагом разнесу светлост христове истине и по оним крајевима потлачене словенске браће, код којих још та светлост стоји под спудом и чека моћну руку да је изнесе и постави на светњак те да светли свима . . .

Герасим архијереј,

шаље прељубазној пастви својој у апостолском духу срдачни поздрав и благослов, желећи Вам највећу радост и утјеху у Иесуу Христу!

Трудољубље, радиност, врлина је која дичи достојанство човјека: оне су богати извор душевне и тјелесне среће и напретка. Радиноме човјеку не падају на памет зла дјела;

радиност кријепи му здравље; њом поштено зарађује средства за пристојно и безбједно живљење; пак и себи и другима од користи бива.

Тко помисли на уско, те још и кршевито земљиште, што су га предци ваши за своју постојбину изабрали и вама у наслједство оставили, мора доиста похвалити што ви поред свега тога, своје домаће потребе прилично подмирујете; шта више, да сте у свако вријеме готови према стању и снази својој, од крвавим знојем стеченога принети и жртве на све оно, што иде на славу божју, на просвету, и уопште на част и поштење отаџбине. То је све потекло из племенитога увјерења вашег, да је позив и света дужност разумнога човјека, а особито хришћанина, пошвеним послом и радњом бавити се.

По томе, када вам љути кџм не допушта, да бисте се ширим обрађивањем земље јаче користовати могли; када кршевито земљиште, што га још уз то жестока обично сунчана жега у љету неплодним чини, не даје вам доводње наше, да бисте могли већу стоку издржавати; не имајући на жалост још у отаџбини јаче обртности, а још мање корисних заната, — о чем треба да се озбиљније постарамо, младеж према склоности њиховој, за ову привредну струку марљивије изучавати; — онда ви, љубазна моја чеда, с поносом и утјехом то спомињем — онда ви, праведно срамећи се при здравоме тјелу худога просјачања, примате се далекога и често опаснога путовања по свијету, у благословеној намјери, да радњом себи потребито привредите; и то не да стечено опет по свијету расинате, него, као ваљана пчелица, у милу своју отаџбину сабрано принесете. За то у таковим околностима, ви радо себе излажете претешкоме труду копања по рудама, или предајете себе опасностима валовитога мора, ако вам оно премноге невине жртве људске често и прожди. Вриједна ваша морнарица, ваше бродовље, осим што доноси материјалну корист отаџбини, диже по својству славу и поштени глас, вама, држави и свему народу нашем.

Света нам је дужност, да ову драгу браћу нашу путнике и раденике наше, ако и нијесу међу нама, у милој успомени сачувамо. Успомену пак ову о њима, — одзивајући се с отим и позиву православне свете матере цркве, која нас једнаком љубавном везом везује — показаћемо, ако их заједничким свесрдним молитвама свемоћноме закриљу божјем препоручујемо. Истина да света црква наша, као брижљива и чедољубива мати не престаје у свештеним својим службама спомињати у опште све путнике; ипак увјерен да ће удвостручене наше молитве од истине утјехе и велике помоћи овој браћи нашој бити, добро је да дан један у години на то нарочито одредимо.

У тој праведној благоугодној намјери нађох, као архипастир Ваш, за сходно на претпоменути цијељ одредити празник чудотворца св. о. Николаја којег Бог још у животу дивним чудесима, особито у корист путника прослави, и којег православни народ достојно за покровитеља путничког светкује. На поменути дакле празник св. о. Николе, како ове године, тако и у напредак, имају душепопечитељи држати у свакој парохији богохраниме јепархије наше послѣје св. литурђије прописана у књизи: „Ибранија благопотребних прошенија“ молебствија за путујућу по мору и по суху за осталу благословеним узроком ван отаџбине нахѣдећу се православно браћу нашу саотачастванике, да им милостиви Творац благе намјере њиховога пута и рада благослови; да им као негда Товији, дарује анђела мирна, сапутника, заступника, чувара, те да се по сретном свршетку своје намјере и пута на славу божју и радост нашу сретно и здраво к нама поврате!

У Котору на Лучидан, 1874. год.

Ваш у Богу молитвеник горепоменути

АРХИЈЕРЕЈ
Герасим.

Кратка поука у основној школи пред св. причешћем.¹⁾

Ко има Отца, и Сына и св. Духа аминз.

Драга дечице!

Не сумњам, да сте од ваших родитеља а нарочито од ваших учитеља слушали, како је пре неколико стотина година господ наш Исус Христос из превелике љубави насрам сагрешившег човека, јавно се на земљи у човечјој природи, да га научи, како да живи и да се влада, те да у животу своме заслужи небеско царство. И тада, када се Господ ба-вио на земљи, приношаху му једном родитељи децу своју да их благослови, а његови ђаци т.ј. ученици забрањиваху родитељима дечијим, да не досађују тиме њиховоме учитељу, а Господ им тада рече: „*Оставите децу нека долазе к мени, њино је царство божје.*“ Ваше је дакле, драга дечице, царство божје, јер сте ви невина, незлобива деца Божја. Сутра дакле и вас ће Господ примити и вас ће благословити, сутра ће се он у вас уселити невидљиво у виду онога благословенога хлеба и винца, које ћете ви кроз уста ваша примити; сутра ће он поновити душу и тело ваше, јер ево како он сам о томе вели: „*Сваки, који једе моје тело и пије моју крв у мени је и ја сам у њему.*“

Али Госоод хоће чисто, невино и незлобиво срце а душу кротку и побожну, те да се смести у утробу човекову. Старајте се дакле и ви, да не само сада но и кроз цео живот ваш, живите у свему по науци нашег Спаситеља и да се са њиме чешће у животу вашем сједињавате, јер тако ћете само овде на земљи моћи срећно поживети и на оном свету добити живот вечни, који је куд и камо бољи од овога земаљскога, привременог живота. Судба је човекова овде на земљи, да се он роди, живи и умре. Ви сте ваљда и сами вашим очима толико пута видели, како душа по наређењу божјем оставља

¹⁾ Говорио Ј. Марковић свешт. крагујевачки.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ово трошно човечије тело, које тада охладни, укочи се и закопава у земљу и с тим се свршава земски живот човеков, али душа његова, која је много важнија од тела, која управо човека чини човеком и која никад неумире, иде ка своме саздаоцу; и благо тој души, ако је са телом овде на земљи живела по вољи божјој, ако се чешће кајала за своје погрешке, ако је чешће отварала врата срца свога, да прими у себе тело Господње! Њу ће Господ примити тада у своје наручије, јер ево како он сам о томе говори: „*Сваки, који ме признаје пред људима, и ја ћу њега признати пред мојим оцем, који је на небу; а који се одриче мене овде на земљи и ја ћу се одрећи њега пред оцем мојим небеским.*“ А тешко томе човеку, кога се вако Господ онда одрекне! За њега је већ спремљена вечна погибељ, из које се више никад избавити неће моћи.

Очистите се дакле сада, драга дечице, и телом и душом; приступајте ка св. причешћу са највећим страхом и поштовањем; погледајте умним очима вашим на благога Господа, седећег међу својим ученицима на последњој — тајној — вечери, како на растанку са својим ученицима, узноси, како благосиља, како претвара хлеб и вино у тело и крв своју и како од истога тела и крви пружа својим ученицима, а у лицу њих и вама и свима који у њега верују; и ако тако узрадите, Господ Бог благословиће вас, те ће вам св. причешће бити на исцељење душе и тела вашег, а с тим самим и на ваше укрепење у животу и раду вашем. Амин.

Материјализам под сенком науке.

(НАСТАВАК).

Васколика мудровања данашњег материјализма врте се ово појмова речи „*снага и материја.*“

Кад би материјалисте били тачни у својим дефиницијама, лако би се разумели с њима. Но кад они врдају и околишавају, ту је тешко изаћи с њима на крај. Збиља, да-

нашњи материјализам није ствар нова. Ми му налазимо трагове на хиљаду година пре Христа у Индији, па после скупљене у Грчкој од грчког философа Димокрита. С тога кад бисмо хтели, лако бисмо доказали да се садашњи материјализам ни за пед није помакао од оног старог, и да ове нове теорије о њему нису ништа друго до криез прекројен према духу времена. Но ајдмо на ствар. Материјалисте обично избегавају дефиницију ствари? Но Бихнер је нехотице дефинисао материју, „вечитим, неизмерљивим и бесконачним бићем,“ па је равнодушно приметио, да је с том неуништливом материјом од векова склопчана снага као њено неразделиво својство. „Нема материје без снаге, кличе поносито Бихнер, а нема ни снаге без материје.“

Поставив овако правило без икаквих научних разлога, Бихнер мудрује овако: „ако нема материје без снаге, и обратно — снаге без материје, онда следује да овај свет није створен, него да је вечит.“ Бедни Бихнер! Нагомилав неколико фраза из списка своје братије Коте, Фогта и Молешота, лакоумно мисли да је решио такво важно питање о постанку света, па се својим читаоцима представља као други Јулије Тесар са речима „veni, vidi, vici, (дођох, видех, победих)!“ Ако Бихнер под именем материје разумева оно, што истинска наука назива *суштатством*, онда је истина да нема снаге без материје, тј. без *сустанције*; јер снага постоји само у сустанцији.

Такође је истина да нема супстанције без снаге, почем свака супстанција има нешто чиме дела, а ово *ништо* ми у опште и зовемо снагом. Снага створитељка без супстанцијалног Бога била би највећа бесмислица. Ако дакле Бихнер и Бихнеровићи примају ово тумачење и веле да и они тако разумеју, онда смо ми начисто и препирке међу нама нема нити може бити. Ако ли пак они под именем материје разумевају ону огромну масу, која се *промењује, дели и служи* за основ телесним облицима, и тврде, да материја не може

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

бити без снаге и да је она вечна, бесамртна, свемогућа: онда се они јако варају, јер руше онај вечни, лођички закон, који каже, да се о једном и истом предмету неможе у једно исто време тврдити и порицати, наравно с једне и исте тачке гледишта. Својства материје врло су добро позната. Ми у њој не видимо што друго, до вечите промене и преиначења. С тога лођично закључујемо, да она не може бити вечна и свемогућа, почем је промени подложна. Здрав разум учи нас, да све, што се само можемо друкче појмити него што јесте, — није нужно; а што није нужно, не може по својој природи бити ни вечно. Материју и целу васиону ми можемо замислити друкче по што јесте: можемо себи представити нове светове, нове планете, нова сунца. Али замислити материју или буди какво биће без зависности од првога бића — немогуће је. У математици лако нам је уништити све бројеве осем јединице; а кад би случајно срушили *јединицу*, онда никако не бисмо могли имати броја нити рачуна. Ако материја и преживи телеса која се распадају и у њу преобраћају, из тога још не следује да је она вечита, независна, апсолутна, или безусловна. Кад се облици изгубе, материја заиста остаје; но зар се не би могло закључити, да и она не би могла бити уништена? Ко добро проучи материју, тај мора доћи до убеђења да је она створена. А од кога? Наравно од једног апсолутног суштства. Да, у правом философском смислу није могуће појмити материју без Бога; с тога и учени протестант Пуфендорф рече: „одвојити створење материје и света од Бога, то је толико колико протурити у свет најопаснију лаж.“

Метафизичка су питања, до душе, оштроумна и материјалистима непојмљива, али не с тога, што се они не би могли узвисити до њихова појма, већ с тога, што их они из начела презиру. Па зато препирати се с њима, то је толико, колико белити арапина. Један паметан и научен човек овако се одзива о њима: „философ материјалиста не би смео рећи чувеноме живописцу Рафајилу: *твоје слике нису ништа друго*

до уље и бојадисана земља случајем на крши састављена и намештена, а сме то да рекне своје саздатељу — Богу!“

Определив силу и материју, Бихнер се упиње да определи први покрет у свету. Па како га опредељује? „Материја је, вели он, морала бити учесник вечног покретања; с тога је и покретање тако исто *вечно* као и материја.“ А зашто је материја морала бити учесник вечног покретања? — „Зато, вели Бихнер, што је *морала*, па мирна крајина!“ Тврдити, дакле, неку ствар а не доказати је, то су оруђа, које Бихнер и његови следбеници износе као научне доказе. А кад се тако суди о једној ствари, зар не следује да Бихнер и његови другови пресецају а не решавају такво замашно метафизичко питање?

Збиља! узмимо материју, решетајмо је и претресајмо по вољи, преврћимо је на све стране, пак ћемо свакојако доћи до закључка, да она нема ништа у себи, што би могло проишћи *кретање*. Материја а јесте баш она трома маса кретању подложна, а одавде управо и настаје питање: *од куда кретање?* Овакав научан разлог и довео је ученог Аристотела до идеје о Богу — непокретном Покретачу. Овај појам о покретању принудио је и чувеног Њутона, те свечано признаде, да се небо и земља немогу протумачити без првог апсолутног суштаства Бога. С тога Њутон у својим списима признаје и преузноси хвалом свемогућег Бога. Тако исто и чувени немачки философ Лајбниц из *кретања* изводи најочитији и најпоузданији доказ о суштаству Бога. А овакав одзив правих философа, којим они признају Бога као творца васионе и целе материје, можемо наћи од времена Платона па чак до Канта и Балмеса. Наука пак на коју се ослањају материјалисте проистиче из науке атомиста Димокрита и Епикура. Но како је крупно заблудио и један и други и колико су јавно мњење у Грчкој огорчили били, јасно нам казују списи Ескила, Софокла, Еврипида, Аристофана, Сократа, Платона, Аристотена, Плутарха и многих других,

Димокрит и Епикур држали су се, као што наспомену смо, системе атомистичке, које се придржавају и данашњи материјалисти. Но држећи се тог пута, нити су могли они првашњи ни ови садашњи да истумаче, нити ће икад истумачити: одкуд атомима снага привлачна и снага одбојна? Који су атоми привлачни и који одбојни, као и то одакле је покрет тим атомима? А није ли ово налико на то, као кад би ко вас, драги читаоче, увео у круг једне породице и рекао: „ово је мој брат, ово ми је син, ово кћер, ово тетка и т. д., а о себи не проговорио ни речи? Да, ми лако знамо, какав су њему род сви остали, који од њега даље истичу, но запитајмо ко је он, — пак ћемо ту и стати држећи се теорије материјалиста.

Но загледајмо даље у њихову науку.

„Цељ и цељисходност, вели Бихнер, то су појмови, који долазе споља и који немају никакова смисла. Природа не ради цељисходно: у њој је пуно лутања и неподударања.“ Дакле материја је слепа; она се непрестано окреће у колорту но без сваке цељи! А кад нема цељи — шта из тога следује? Наравно — да ту нема нити може бити икаквога реда и сталнога закона.

Но ми питамо све паметне људе, може ли се порећи ред, који се опажа и код најмање стварчице овога света? Сме ли се затајити онај дивни закон, који стално управља овим светом? Ако се ко још и о томе сумња нека се попење на астрономску кулу и нек мете дурбин на око и разгледа по небу, пак ће — ако иоле има поштења — признати, да на целом своду небеском влада хармонија и потпуни ред и закон. За потврду овог да наведемо речи знаменитог др-а Ожвалда Хера. Ево шта он вели: „ко разматра рудокопље, биље и животињу, тај ће се заиста удивити видећи како природа у своје развићу представља огромну хармоничку целину, којој *промисао* служи за основ и темељ. . . И ма да је ова природна зграда огромна и величанствена, њу ипак не може

да види сваки; њу види само онај, који има спремно око за то. Да разјаспимо то једним примером. Написан н. пр. лист симфонијом Бетовена исказује свој смисао и значај само уметнику. Овај познаје сваку ноту и сваку цртицу његову. И ако пренесе те знаке у музику — ето ти красна и мила склада. Управа тако стоји ствар и са природом! Поједини појави, као и поједине ноте вреде само тек онда, кад их спојимо и њихов садржај схватимо. Без сумње сваки би сматрао за луду онога, који би рекао да су те ноте Бетовенове симфоније случајно постале на хартији. На сваки начин бесмислено суде и они који сматрају за играчку случаја далеко већи и чудноватији склад овога створенога света. Чим дубље у природу улазимо, тим се више уверавамо, да само вера у једнога Бога, који је по плану и предрачуну створио и небо и земљу, — може погодити и разрешити питања о природи и о људском животу.“

И заиста, замислити да су писмена случајем постала, да су београдске куће случајем сазидане, да је слепи случај измислио, певао и уредио наше дивне народске песме, — зар не би била највећа будалаштина? Међутим код Бихнера и његових следбеника као да изгледа тако! До душе они веле: „праматерија носила је у себи клицу свију организама, а из ових клица развило се у извесним периодима и небо и земља.“ Но ми им овде стављамо три питања, која природно истичу из таквог опредељења њиховог о небу и земљи, а на име: Од куда произлази она праматерија са клицом свију организама? 2. Одкуда она снага, којом се праматерија развила и свој данашњи облик добила? 3. Од куда је онај закон, по коме се управљао развитак праматерије? Но ова питања стоје ван круга природних наука и спадају у метафизику, а ова их без Бога створитеља никако није кадра решити.

(НАСТАВИТЕ СЕ).

Домаћи живот старих Хришћана.

(НАСТАВАК)

Умивање имало је код Хришћана симболички значај унутрашње чистоте, с тога се пре свега умиваше пред молитвом. Иначе свети оци саветују, да се при том сујеверни обичаји не увлаче, но да пазе на чистоту духа. Овде ћемо споменути и купатила првих Хришћана. Како је купање у топлој клими било важно предохрањује средство против болести, то се Хришћани често купаше. Св. Иринеј приповеда о јеванђелисту Јовану Богослову, како је, кад је дошао да се купа и тамо смотрво Керинта јеретика, рекао дружини својој: „ајмо одавде, бојим се да се купаоница не стропошта, јер је ту Керинт, непријатељ истине.“ Климента Александријски ма да коре поганике због њихове раскошности, разузданости и непристојности у купатилима, опет не забрањује Хришћанима, да ова походе, но саветује, да тамо добрим примером предбаче, а особито наглашује женскињама, да се тамо добро владају и на себе добро пазе. Св. Тирило набраја ствари тамо забрањене: руменило, сувишан накит, покривала и т. д. И Тертулијан сведочи, да су Хришћани као и поганици ишли у купатила, но паметно и пристojно, као што приличи њиховом исповедању. Говори даље, како се Хришћани, кад се отпочињу купати, прекрсте, да се тако ослободе искушења ђаволских. Како су верни много назвали на стид у купатилима, види се отуда, што се заједно купати неје смео: зет са тастом, или синови са оцем; онде, где се не могаше сваки засебно купати, купаше се сви с покривеним телом. По себи се разуме, да се купаше обашка мушки, а обашка женскиње. Апостолски канони и лаодикијски сабор забрањаше строго купање мушких са женскињама, а сабор трулски налаже: ако духовно лице прекрши ту забрану, да се лиши чина; а световњак да се одлучи од цркве. За жене вели св. Кипријан, да су гледале, да не само одељено од мушких, но свака за себе одељење у купатилу добију.

Што се одеда првих Хришћана тиче, у њих је постојало опште правило, по ком се морала избегавати свака велика разлика и особеност, но да се носи сваки по времену и месту, где и у ком живи. Ма каква изгледала одећа, морала је одговарати скромности и пристojности. „Одећа, што ју ми носимо, говори Климента Александријски, мора бити часна и проста, не исквићена разним цвећем (што значи лакомисленост), но једне боје, што значи, да смо примили и исповедамо истину и простоту, јер наше народно

одело израз је нашег начина мишљења и целог нашег понашања.“ С те тачке посматра одело и Тертулијан, те вели: „неје доста, да је хришћанин сам по себи поштен и ваљан, но треба да посведочи делом, да је заиста такав. На оделу треба да му се огледа дух и мирна савест његова.“ Свети Василије говори за одело: „одело Хришћанина треба удиљ да одговара двојакој намери одела, што га је Бог установио, на име, да се неке честице тела покрију, и срам грехом на род човечји навучени отклони. У рају било је једино одело човечје невиност, и грех створи одело од смоквиног лишћа. Кад се дакле сетимо, да је одело наше успомена нашег пада, онда не треба да се гордимо и поносимо, но да смо скромни и пристojни, јер одело наше неје ништа друго, до покривало срама. Да је одело нужно види се отуда, што оно чува тело од назеба и разних ваздушних промена, без чега би се оно врло лако распасти могло. По тој дакле двојакој целији треба одело наше да кројимо, а не да што чешће мењамо и китимо.“ Св. Киријан још строжије мисли о оделу: „Накити и руменила врло су безрасудна и дрзка дела, којима се Бог презире. Тим се хоће да оно што је Бог као добро створио и образовао, још боље учини, изопачујући колико се може дело његово и кварећи човека, ког је Бог по образу своје створио. Такав човек треба да зна, да га и Бог, који га је створио, у дап општег васкрсења неће хтети познати и примити, кад буде тражио обећану награду.“ А од таквог начина мишљења хришћанске древности, могу се лако појмити похвале, којима је св. Златоуста преузносио Олимпијаду, жену високог рода и врло богату, с тога, што се она врло просто удиљ облачила. Он вели, да та госпа неје имала на свом оделу и накиту ништа, што би ју раскошном и богатом чинило, напротив она се светлила од лепоте врлина по којима се могло видети, да је њена душа испуњена божанственом мудрошћу.

Из многих примера зна се, да је у прво доба Хришћанства ношња проста била, и жалити се може, да је потом дух гордости и надутости свладао јеванђелску простоту. Тертулијан наводи, како се: „купују силне драгоцености, а не гледа се на то, да на једном бисерном низу висе хиљадама фуната злата. Кукаван слабачак врат мора да носи на себи читаве куће и имање! Често повеће суме новаца позајмљених од трговаца и у њихове књиге с лихвом уведених, висе на малом и слабом уву. Да, гордост се тако осилала, да кукавна слаба женскиња мора да носи преко целе недеље на свом несрећном телу више хиљада фуната (злата), што их је она

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

као додатак на лихву узела.* Тако исто вели и Климента Александријски: „Где се силом хоће да велича, где се увек жели блистати злато, свида и кадифа са драгоценостима, тамо не би доста било све благајне на земљи; мало би било оно, што је над земљом или под земљом, или што море у Тиру избацује, или што се добива из Инђије и Етијопије, и што доноси река Пактол у својим златним вадима.

(НАСТАВИТЕ СЕ.)

Г Л А С Н И К.

Предирошлим бројем јавили смо, да је постављен за почасног члана у конзисторију београдску Никола Стајевић парох овдашњи. Том приликом хтели смо да рекнемо коју о тима почасним члановима у опште, па и о самом Стајевићу у посебности. Но простор листа није нам то допустио, те се с тога на тај предмет повраћамо сада.

Почасни чланови постављају се у конзисторијама да замењују редовне чланове кад ови одсуствују ма по каквом важном узроку, те немогу у седницу да дођу. По себи се разуме да је ова дужност уређена с тога, што је скучен број редовних чланова у конзисторији, па неможе да буде суђење ако ма и један од редовних чланова одсуствује док се овим почасним чланом седница не попуни. Код других судова овог крпаења већ нема, наравно с тога, што су други судови снабдевени са већим бројем редовних судија, па ако један и одсуствује, опет могу други да врше судске послове. Да је овај начин попуњавања конзисторијских судија са почасним члановима корисан по државну касу, о том неће нико ни спорити: јер почасни чланови не примају за своје чланство никакве плате, па ни дијурне, почем су свагда ту у месту. Но да он није корисан по ствари опште (бар онако како се до сад практиковао), то је такође истина која неподлежи сумњи, но коју можда многи не схваћају док им се та ствар не разложи. С тога и нађо смо за нужно да о тој ствари коју проговоримо.

Шта се тражи од једнога члана конзисторије, те да може достојно вршити задатак једнога судије? Сви знамо да се од пре тражила само једна кротост и смиренје, те су се с тога и пуниле конзисторије којекаквим шумумигама, који су само умели казати што по души или просто ћутајући подиписати се на пресуду ради

потребног броја судија. Но од новог преустројства и уређења конзисторија, по коме ове имају формалан свој одношај према архијереју, према министарству просвете, грађанским и духовним властима, и које морају да изричу своје пресуде по црквеним и грађанским §§, па чак и са обзиром на кормчију, и којих чланови за своје суђење онако су исто одговорни пред положним законима као и сваки други члан ма ког грађанског суда, — држимо да се од једног члана њеног, па ма он био и *почасни*, мора поред поштења тражити још и знање и вештина у схваћању и разумевању целе те судске махинације, па тек да може вршити тај посао као што треба. А колико ми имамо таквих парохијских свештеника у местима гди су дијецезе? Држимо, да се нећемо преварити ако рекнемо да их је веома мало, а негде можда и *нимало*. Па с тога радо и бележимо овај случај са парохом београдским Николом Стајевићем, јер он улази у почасно чланство са обзиром на све поменуте тешкоће почем је дуже времена пролазио различне редове службе у истој конзисторији, те се тако свикао са целокупним радом њеним и постао вичан посла за који је намењен. Осем тога он је пре и после проходно разноврсне службе и као катихета у гимназији и војеној академији, и као члан различитих стручних комисија, па напоследку и као парохијски свештеник и у унутрашњости Србије и у Београду, што му је без сумње прибавило многог и теоретичког и практичног знања. Желити је само да се на овај пример угледају и други архијереји при избору и представци лица за подобне службе, бар онде гди таквих има и гди могу да се нађу, кад међутим неможемо према скудним материјалним сретствима захтевати, да се то почасно чланство сасвим укисне а конзисторије поуне са још бар једним редовним чланом, што би у многим обзирима по општу ствар било и корисније и сигурније.

Милован Ђокпић из Слатине, учитељ Немени-кућски у окр. Београд. рукоположен 2. Новем. за ђакона а 22. ист. за свештеника, и опредељен на парохију Сибничку окр. Беогр. бившу јереја Јована Бурића.

Тома Лаушевић клирик рукоположен 30. Новем. за ђакона а 1. Декем. за свештеника и опредељен оцу за капелана.

Лазар Богојевић из Свилаица, рукоположен за ђакона 1. Декем. а 6. овог за свештеника и намењен отцу својему Јереју Милосаву за капелана.

Јован Саввић из Ст. Адибеговца учитељ Марковачки у окр. Смедер. рукоположен 12. Декем. за ђакона а 13. за свештеника, и намењен за капелана свештенику Ст. Ади-беговачком Михаилу Поповићу.

Свештеник Стеван Ђурђевић Брзо-паланачки, опредељен је за свештеника парохије Цветановачке у окр. Ваљевском.

Јеремонах Митрофан из Мон. Грчарнице, премешта се у Мон. Раковицу.